

57. Torstaina 9 päivänä kesäkuuta 1994

kello 22.10

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Ensimmäinen käsittely:

1) Ehdotukset laiksi ympäristövahinkojen korvaamisesta sekä laeiksi eräistä naapurussuhteista annetun lain ja vesilain muuttamisesta 1579

Hallituksen esitys n:o 165/1992 vp
Lakivaliokunnan mietintö n:o 10

2) Ehdotus laiksi kunnan talouden va-
kauttamisesta ja kuntaselvityksestä 1580

Hallituksen esitys n:o 84
Hallintovaliokunnan mietintö n:o 7

3) Ehdotukset laeiksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 7 §:n 1 momentin kumoamisesta 1581

Hallituksen esitykset n:ot 52 ja 87
Toivomusaloite n:o 40
Liikennevaliokunnan mietintö n:o 10

4) Ehdotus laiksi patenttilain muuttamisesta ,,

Hallituksen esitys n:o 103
Talousvaliokunnan mietintö n:o 23

Esitellään:

5) Ed. Saarion ym. lakialoite n:o 42 laiksi lomautuksen johdosta maksettavasta ylimääräisestä työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1994 annetun lain kumoamisesta 1581

6) Ed. Stenius-Kaukosen ym. lakialoite n:o 43 laeiksi lomautuksen johdosta maksettavasta ylimääräisestä työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1994 ja työttömyysturvalain väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien muuttamisesta ,,

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysis-
tuntoon.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotukset laiksi ympäristövahinkojen korvaamisesta sekä laeiksi eräistä naapurussuhteista annetun lain ja vesilain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 165/1992 vp
Lakivaliokunnan mietintö n:o 10

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on lakiva-
liokunnan mietintö n:o 10.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättäneeksi.

2) Ehdotus laiksi kunnan talouden vakauttamisesta ja kuntaselvityksestä

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 84

Hallintovaliokunnan mietintö n:o 7

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 7.

Keskustelu:

Ed. Väistö : Arvoisa puhemies! Käsittelyssä oleva lakiehdotus on ns. kriisikuntalaki. Hallitus ehdottaa säädettäväksi määräaikaisen, kahden vuoden, lain kunnan toiminnan ja asukkaiden välttämättömien peruspalvelujen turvaamisesta. Ehdotuksen mukaan valtion varoista voitaisiin myöntää korkotukea ja vakautuslainaa sekä toteuttaa viime kädessä kuntaselvitysmenettely, jolla estettäisiin poikkeuksellisiin taloudellisiin vaikeuksiin joutuneen kunnan veroäyrin kohtuuton nousu. Tällä menettelyllä voitaisiin ennakoivasti myös rajoittaa valtion tukitarpeen paisumista yksittäisessä kunnassa.

Hallituksen ehdotuksen mukaisessa laissa säänneltäisiin korkotuen ja vakautuslainan ehdot. On lisäksi huomattava, että varojen myöntäminen tapahtuisi valtion talousarviossa vuosittain annettujen enimmäisvaltuuksien rajoissa. Viime kädessä kunta joutuisi kuitenkin suorittamaan saamansa tuen takaisin valtiolle. Ehtona olisi, että valtuusto sitoutuu toteuttamaan kunnan talouden vakauttamissuunnitelman. On huomattava, että korkotukilaina tai vakautuslaina tulisi käyttää suoraan kunnan velkojen maksuun eikä kunta voisi käyttää niitä rahoja kulumenoihin tai uusiin investointeihin.

Lakiehdotukseen sisältyy myös kuntaselvitys. Tämä varsin järeä toimenpide lähtisi liikkeelle kunnanhallituksen esityksestä. Valtioneuvosto voisi kuitenkin poikkeuksellisessa tilanteessa tehdä päätöksen kunnanvaltuustoa kuultuaan kuntaselvityksen käynnistämisestä, kun yleinen etu sitä vaatii. Valtioneuvosto asettaisi kuntaselvitykselle määräjän. Tällöin olisi laadittava talouden vakautussuunnitelma ja ryhdyttävä sitä toteuttamaan. Kuntaselvittäjän valtuudet koskisivat tietojen saantia, puhevallan käyttöä kunnan toimielinten kokouksissa, esittelijänä toimimista sekä kanteiden ja muiden vaatimusten vi-

reillepanoa, samoin erityistilintarkastuksen suorittamista ja päätöksen siirtämistä kunnanhallituksen tai lautakunnan käsiteltäväksi.

Arvoisa puhemies! Ehdotettu laki on varsin järeä ja poikkeuksellinen toimenpide. Lailla rajoitettaisiin kunnan itsenäistä toimivaltaa, ja tästä syystä lakiehdotuksen käsittely on ollut varsin vakavan pohdinnan ja keskustelun kohteena. Lakiehdotus on kuitenkin nähty tarpeelliseksi siksi, että eräät kunnat ovat jo joutuneet poikkeuksellisiin talousvaikeuksiin. Käytännössä kyse on erityisesti Karkkilan kaupungista, jonka kohdalla voidaan puhua kunnan selvitystilasta. Karkkilan kaupungin velkämäärä on noin 50 700 markkaa asukasta kohti.

Meillä Suomessa lainsäädäntö ei tunne sen enempää kunnan kuin muidenkaan julkisyhteisöjen konkurssikelpoisuutta ja mahdollisuutta konkurssiin.

Hallintovaliokunta pitää tärkeänä lakiehdotuksen sitä lähtökohtaa, että talouden tervehdyttäminen on kunnan itsensä velvollisuutena. Tämän vuoksi kunnan on liitettävä korkotukea tai vakautuslainaa koskevaan hakemukseen valtuuston hyväksymä suunnitelma kunnan talouden vakauttamisesta. Mikäli kunta ei kuitenkaan omin toimin kykene tervehdyttämään talouttaan tai on ajautunut päätöksentekokyvyttömään tilanteeseen, viime kädessä valtion velvollisuutena on käynnistää tarpeelliset toimenpiteet ja erityisesti viimesijaisena keinona kuntaselvitys. Valiokunta korostaa, että kunnan itsehallintoa tulee toimenpiteissä rajoittaa mahdollisimman vähän.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta on yksimielisesti päättänyt siihen, että ehdotettu laki on tarpeen ja että se on tarpeen säätää yleisenä, mutta kuitenkin määräaikaisena lakina. On todettava, että kunnat ovat kyenneet varsin hyvin sopeuttamaan menotaloutensa niukkenevien resurssien mukaiseksi. Lain säätäminen on, kuten totesin, tullut ajankohtaiseksi erityisesti Karkkilan kaupungin jo pitkään jatkuneiden talousongelmien johdosta. On todettava, että kaupunki tarvitsee tämän lain viipymättä.

Valiokunta katsoo myös, että yleinen laki on omiaan lisäämään rahoitusjärjestelmän piirissä luottamusta kuntien kykyyn hoitaa velvoitteitaan. Kaikissa oloissa on voitava luottaa siihen, että kunta vastaa velkasitoumuksistaan. Samoin on korostettava, että kunnalla tulee olla ehdoton velvoite maksaa valtiolta saamansa tuki kokonaisuudessaan takaisin. Näin valiokunnan arvioon mukaan kuntasektorin nykyinen erittäin hyvä luottokelpoisuus voidaan turvata. On to-

dettava, että tällä on suora heijastusvaikutus myös valtion luottokelpoisuuteen. Ehdotettu laki turvaa paitsi kunnan velkojien aseman myös valtion saatavat.

Arvoisa puhemies! Tässä yhteydessä haluan myös voimakkaasti painottaa, että kunnallistalous ei ole kriisissä. Todellisten kriisikuntien määrä on erittäin pieni, mutta niiden tilanne on joka tapauksessa hoidettava.

Valiokunta ehdottaa myös lain nimikkeen muuttamista muotoon, joka paremmin kuvaa lakiehdotuksen sisältöä.

Valiokunta on saanut myös perustuslakivaliokunnan lausunnon. Sen mukaan laki on säädettävä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n mukaisesti. Valiokunta ehdottaa, että tämä ehdotus käsiteläisiin kiireellisenä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Ehdotukset laeiksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 7 §:n 1 momentin kumoamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitykset n:ot 52 ja 87
Toivomusaloite n:o 40
Liikennevaliokunnan mietintö n:o 10

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on liikennevaliokunnan mietintö n:o 10.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Ehdotus laiksi patenttilain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 103
Talousvaliokunnan mietintö n:o 23

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 23.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti sosiaali- ja terveystalvaliokuntaan:

5) Ed. Saarion ym. lakialoite n:o 42 laiksi lomautuksen johdosta maksettavasta ylimääräisestä työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1994 annetun lain kumoamisesta

6) Ed. Stenius-Kaukosen ym. lakialoite n:o 43 laeiksi lomautuksen johdosta maksettavasta ylimääräisestä työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1994 ja työttömyysturvalain väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien muuttamisesta

P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna perjantaina kello 13.

Täysistunto lopetetaan kello 22.26.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

